

Автор не надає шкалу рівнів екологічності товару, – її формування потребує значного обсягу подальших досліджень. Проте запропонований теоретико-методичний підхід до оцінювання рівня екологічності товару може бути застосований для визначення кращих з погляду екологічності альтернативних товарів, а також для визначення екологічності інновацій шляхом порівняння екологічності товару до та після їхнього запровадження. Збільшення рівня екологічності товару внаслідок запровадження товарних, технологічних, управлінських тощо інновацій свідчить про наявність екоконструктивних процесів (маємо екологічну інновацію), а його зниження внаслідок запровадження інновації характеризує наявність екодеструктивних процесів (маємо неекологічну інновацію).

При цьому екологічні інновації вищого рівня екологічності більшою мірою підвищують рівень екологічності товару. А неекологічні інновації більшого рівня екологічності меншою мірою знижують її рівень.

Визначення рівня екологічності товарів дає змогу визначити пріоритетні з погляду поширення екоконструктивних процесів (або принаймні з погляду мінімізації екодеструктивного впливу) напрями інноваційної діяльності.

Прокопенко О.В. Экономическая оценка уровня экологичности товаров и инноваций

Разработаны методологические основы оценивания уровня экологичности товаров и инноваций с учетом экодеструктивного и экоконструктивного влияния на окружающую среду в течение эколого-экономического цикла товара.

Ключевые слова: уровень экологичности, экодеструктивное влияние, экоконструктивное влияние, псевдоэкологизация.

Prokopenko O.V. Environmental friendliness rate estimation of goods and innovations

The author has worked out the methodological fundamentals of environmental friendliness rate estimation of goods and innovations. The approach was made with respect to ecodestructive and ecoconstructive impact on the environment during the ecological and economic cycle process of a good.

Keywords: environmental friendliness rate, ecodestructive impact, ecoconstructive impact, pseudoecologization.

УДК 504

Проф. С.С. Рижков, д-р техн. наук; доц. В.В. Благодатний, канд. техн. наук; аспір. І.В. Ремешевська – НУ кораблебудування ім. адмірала Макарова, м. Миколаїв

ЗНИЖЕННЯ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ НА СУДНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ШЛЯХОМ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Проаналізовано стан, проблеми та перспективи зниження викидів парникових газів на суднобудівних підприємствах шляхом запровадження системи екологічного менеджменту. Запропоновано концепцію системи екологічного менеджменту та екологічної політики для ВАТ "Вадан Ярде Океан", виходячи з особливостей процесу суднобудування.

Ключові слова: система екологічного менеджменту, навколишнє середовище, екологічна політика, екологічний аспект, парникові гази.

Функціонування сучасних суднобудівних підприємств пов'язано із істотним забрудненням атмосферного повітря аерозолями та газоподібними речовинами. На сьогодні розроблено велику кількість технологічних та фінансово-економічних заходів щодо зниження викидів шкідливих речовин. Проте дотепер законодавством України не передбачено фінансового стимулювання зниження викидів парникових газів, передусім CO₂. Водночас підписання Україною міжнародних угод диктує необхідність запровадження комплексу заходів із запобігання потрапляння таких газів в атмосферу.

На сучасному етапі подібні проблеми вирішуються за допомогою розроблення та запровадження системи екологічного менеджменту (СЕМ) – економічного механізму раціонального використання природних ресурсів та попередження забруднення навколишнього середовища. Запровадження такої системи надає підприємству ефективний інструмент, за допомогою якого воно може управляти всією сукупністю впливів на навколишнє середовище та привести свою діяльність до відповідності різноманітним вимогам.

Особливістю основних виробництв суднобудівних підприємств – корпусообробного лакофарбувального, механообробного, гальванічного, збірно-зварювального є утворення великої кількості парникових газів та тісний взаємозв'язок цих виробництв між собою. Тому підвищення екологічної чистоти таких виробництв потребує розроблення СЕМ.

На першому етапі розроблення СЕМ ідентифіковано екологічні аспекти усіх видів діяльності підприємства: сировину, матеріали, енергію, продукцію, послуги. Оцінено виявлені екологічні аспекти та виявлено найбільш значимі джерела забруднення атмосфери парниковими газами – лакофарбувальне та збірно-зварювальне виробництва. Розроблено екологічну політику, що охоплює заходи з мінімізації питомого негативного техногенного впливу на природне середовище, підвищення ефективності використання невідновлюваних природних ресурсів та джерел енергії, залучення усього персоналу підприємства до діяльності зі зменшення екологічних ризиків, покращення СЕМ та виробничих показників з охорони навколишнього середовища.

Запропоновано введення внутрішніх стандартів підприємства: "Планування у системі екологічного менеджменту", "Моніторинг екологічних показників", "Ідентифікація екологічних аспектів".

Запропонована концепція СЕМ і екологічна політика для ВАТ "Вадан Ярде Океан" враховує особливості виробничих процесів та дає змогу сформувати екологічно безпечний виробничий комплекс, що запобігатиме негативним наслідкам змін клімату, та забезпечити оптимальне співвідношення між екологічними та економічними показниками протягом усього життєвого циклу, як самого цього комплексу, так і продукції, що виробляється.

Рыжков С.С., Благодатный В.В., Ремешевская И.В. Снижение выбросов парниковых газов на судостроительных предприятиях путем внедрения системы экологического менеджмента

Проанализированы состояние, проблемы и перспективы снижения выбросов парниковых газов на судостроительных предприятиях путем внедрения системы экологического менеджмента. Предложена концепция системы экологического мене-

джмента и экологической политики для ОАО "Вадан Ярде Океан", исходя из особенностей процесса судостроения.

Ключевые слова: система экологического менеджмента, окружающая среда, экологическая политика, экологический аспект, парниковые газы.

Ryzhkov S.S., Blagodatniy V.V., Remeshevskaya I.V. Greenhouse gases emissions reducing by introduction of ecological management system on shipbuilding plants.

Condition, problems and prospects of the reduction surge hotbed gas on shipbuilding by introducing the of ecological management system, are analyzed. The concept of ecological management system and the ecological policy for Stock Company "Wadan Yards Ocean" is offered coming from particularities of the process of the shipbuilding.

Keywords: ecological management system, environmental, ecological policy, ecological aspect, hotbed gases.

УДК 378.014+681.322

*Проф. С.С. Рижков, д-р техн. наук;
доц. І.Ю. Потай, канд. техн. наук –*

НУ кораблебудування ім. адмірала Макарова, м. Миколаїв

**ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ЕКОНОМІКА ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ" У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ**

Поєднання перехідного стану України та обмежена довіра в суспільстві до наявної еколого-економічної сфери насправді дає шанс для стратегії руху на випередження і радикальних змін. Відкриття у Національному університеті кораблебудування ім. адмірала Макарова спеціальності 8.000010 "Економіка довкілля та природних ресурсів" має за мету підготовку саме таких фахівців-експертів, спроможних вирішувати комплексні еколого-економічні проблеми на всіх рівнях управління: національному, регіональному та місцевому.

Ключові слова: Південний регіон, екологічна безпека, екологічна рівновага, економіко-екологічні умови, економіка довкілля, реструктуризація, ринок праці.

Сучасний розвиток світової спільноти потребує вирішення питань раціонального використання природних ресурсів та їхнього відновлення за допомогою економічних механізмів. Вже багато років у країнах Європи здійснюють підготовку магістрів із напрямку "Економіка довкілля та природних ресурсів". За допомогою ЄС в Україні також розпочато підготовку фахівців з цього напрямку. Але ж у сучасному стані, фахівців у цієї сфері не достатньо, особливо це стосується Південного регіону – Миколаївської, Херсонської та Одеської областей. Погіршення стану природно-ресурсного потенціалу Південного регіону, своєю чергою, спричинює зниження продуктивності природного капіталу суспільного відтворення через скорочення сталого потоку природних благ й екологічних послуг. Внаслідок цього звужуються конкурентні можливості виробництва та отримання стабільного доходу, що негативно впливає на процес формування національних конкурентних переваг, рівень конкурентоспроможності української економіки.

Миколаївська область, як і весь Південний регіон України, є провідною індустріальною частиною держави з численним населенням, має статус